

Mirosław Antonowicz: 65 Lat działalności OSŻD w przestrzeni euroazjatyckiej

Organizacja Współpracy Kolei (OSŻD) jest międzynarodową organizacją stworzoną na podstawie międzynarodowej umowy „Przepisy o Organizacji Współpracy Kolei”. Rok 2021 jest znaczący dla OSŻD, ponieważ Organizacja obchodzi jubileusz 65-lecia istnienia. Minione lata były okresem ciągłego rozwoju OSŻD obfitującego w ważne wydarzenia i zmiany zarówno w samej Organizacji, jak i w ekonomicznej i geopolitycznej sytuacji na terytorium objętym jej działalnością. OSŻD sukcesywnie dąży do rozwoju i usprawnienia przewozów kolejowych w przestrzeni euroazjatyckiej przez rozwój i doskonalenie międzynarodowych korytarzy transportowych i unifikację prawa transportowego. Jest jedną z ważniejszych organizacji w obszarze zagadnień kolejowych funkcjonujących w świecie. Aktywnie działa i współpracuje z innymi ważnymi organizacjami międzynarodowymi działającymi w obszarze transportu kolejowego, jak np. Międzynarodowy Związek Kolejowy (UIC), Międzynarodowy Komitet Transportu Kolejowego (CIT), Międzypaństwowa Organizacja Międzynarodowych Przewozów Kolejami (OTIF), których zadaniem jest dążenie do promocji, współpracy, rozwoju, usprawniania i ułatwiania międzynarodowego transportu kolejowego jako środka transportu mogącego sprostać wyzwaniom mobilności oraz zrównoważonego rozwoju. W ramach tej współpracy, OSŻD zmierza do ciągłego doskonalenia przewozów kolejowych przez upraszczanie procedur granicznych i harmonizację dokumentów przewozowych, czego przykładem jest wspólny list przewozowy CIM/SMGS. Celem artykułu jest wskazanie podstawowych zadań i roli organizacji w rozwoju transportu kolejowego w przestrzeni euroazjatyckiej na przestrzeni ostatnich lat.

Słowa kluczowe: OSŻD, transport kolejowy, organizacje międzynarodowe, przestrzeń euroazjatycka, list przewozowy

Marek Graff: Producenci taboru kolejowego oraz nowe pojazdy szynowe w Polsce

W Polsce, w 2020 roku funkcjonowało dziesięciu producentów taboru kolejowego, będących zarówno podmiotami polskimi (Pesa, Newag), jak i filiami obcych koncernów (Siemens, Bombardier, Alstom, Stadler). Podobny podział można uznać za umowny, ponieważ ww. filie zatrudniają w większości polskich specjalistów lub menedżerów i korzystają z polskich poddostawców, a polskie podmioty do produkcji używają w znacznej części komponentów importowanych. Obecnie produkowany jest tabor kolejowy w szerokim zakresie – od zespołów trakcyjnych po lokomotywy, z napędem elektrycznym i spalinowym, przystosowane do kursowania zarówno po torze normalnym, jak i szerokim. W polskich zakładach powstają także pociągi metra, w większości na eksport. W zamówieniach przewoźników na nowy tabor jest wykorzystywane dofinansowanie w ramach programów pomocowych UE.

Słowa kluczowe: producenci taboru kolejowego, Polska, PKP

Andrzej Massel: Tory doświadczalne i ich rola w badaniach taboru oraz infrastruktury kolejowej

W celu przyspieszenia procesu wdrażania innowacyjnych rozwiązań w transporcie kolejowym, przy jednoczesnym zapewnieniu wymaganej ich jakości, w niektórych krajach Europy i Świata wykorzystuje się poligony badawcze. W szczególności, do takich poligonów należą tory doświadczalne, a ich szczególną grupę stanowią okręgi doświadczalne. Zaletą wykorzystywania w badaniach specjalistycznej infrastruktury jest przede wszystkim możliwość uzyskania warunków analogicznych do panujących na liniach kolejowych bez wzajemnego wpływu badań na realizację zadań przewozowych, zapewnienia takich samych warunków dla badań porównawczych oraz zagwarantowania warunków do prowadzenia badań w sposób ciągły, co wydatnie skraca czas ich trwania i przyspiesza uzyskanie wyników. W artykule przedstawiono parametry eksploatowanych torów doświadczalnych, dokonano także ich porównania i klasyfikacji w kontekście możliwości prowadzenia różnego rodzaju badań.

Słowa kluczowe: tor doświadczalny, okrąg doświadczalny, badania, tabor kolejowy, infrastruktura

Paweł Podleśko, Tomasz Warsza: Organizacyjne i finansowe warunki wykonywania kolejowych przewozów aglomeracyjnych w Polsce z perspektywą potencjalnych usprawnień

W artykule przedstawiono problematykę finansowania i organizacji kolejowych przewozów aglomeracyjnych. Wskazano w nim na problemy dotyczące tego segmentu, do jakich należy brak obowiązku ich organizacji i finansowania ze strony samorządowych struktur metropolitalnych. Opisano, dopuszczalne prawem dla jednostek samorządu terytorialnego, formy współpracy wertykalnej oraz określono słabości występujące w tym zakresie. Przywołano przykłady organizacji przewozów metropolitalnych w Polsce wykonywane mimo istniejących ograniczeń. Stwierdzono przy tym brak pełnego instrumentarium prawnego i finansowego, który zapewniałby metropoliom pewność prawną w organizacji przewozów aglomeracyjnych. Zaproponowano konkretne rozwiązania, przywołując informację o sposobie rozwiązania opisywanego problemu poza granicami Polski.

Słowa kluczowe: organizacja transportu publicznego, przewozy kolejowe, aglomeracje, integracja oferty, wspólny bilet

Agata Pomykała: Przewozy regionalne i dalekobieżne w Polsce w czasach COVID-19

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie zmian, które zaistniały na rynku kolejowych przewozów pasażerskich w pierwszym roku pandemii COVID-19 wywołanej SARS-CoV-2. Zwrócono szczególną uwagę na pasażerski transport kolejowy w Polsce. Przedstawiono dwa segmenty przewozów pasażerskich: regionalny – reprezentowany przez Spółkę POLREGIO działającą na terenie kraju i dalekobieżny – reprezentowany przez PKP Intercity. Analiza danych wskazuje, że niezależnie od zajmowanego segmentu, 2020 rok charakteryzował się znacznymi spadkami przewozów, które w kwietniu i maju osiągnęły najniższy poziom, a wyniki finansowe Spółki PKP Intercity uległy pogorszeniu w stosunku

do lat ubiegłych, jednak udział Spółki POLREGIO w rynku pasażerskich przewozów pasażerskich zwiększył się. Na potrzeby artykułu dokonano kwerendy literatury i dostępnych źródeł oraz wykorzystano metody analizy i syntezy. Tekst publikacji wzbogacono rysunkami.

Słowa kluczowe: kolej, przewozy regionalne, przewozy dalekobieżne, COVID-19

Andrzej Zbieć: Zjawiska aerodynamiczne wywołane przejazdem pociągu. Część 2: Oddziaływanie ciśnienia na mijające się pociągi

W cyklu artykułów opisujących zjawiska aerodynamiczne wywołane przejazdem pociągu scharakteryzowano oddziaływanie pociągu jadącego z dużą prędkością na sam jadący pociąg, na inne pociągi, na obiekty znajdujące się przy torze oraz na ludzi. Oddziaływanie to może być dwójakiego rodzaju: przez wytwarzane ciśnienie i przez podmuch. Oprócz analizy literatury, uwzględniono badania przeprowadzone przez autora. W drugiej części cyklu opisano oddziaływanie zmian ciśnienia na powierzchnie czołowe i boczne mijających się pociągów oraz przedstawiono wnioski dotyczące szyb bocznych i czołowych w szybkich pojazdach kolejowych i w pojazdach kolejowych starszego typu o mniejszych prędkościach dopuszczalnych, a także możliwości eksploatacji różnego taboru na tych samych liniach.

Słowa kluczowe: tabor kolejowy, koleje dużych prędkości, zjawiska aerodynamiczne